



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΤΗΜΩΝ

Προδιαγραφές Συγγραφής Μεταπτυχιακής Διατριβής

Η Μεταπτυχιακή Διατριβή αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Στην ουσία ισοδυναμεί με το ένα τρίτο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος (30 ECTS) ή με ένα ολόκληρο εξάμηνο σπουδών ή με τέσσερα μαθήματα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος. Γι' αυτό οι απαιτήσεις είναι πολύ αυξημένες ακόμα και σε σχέση με εργασίες που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο των μαθημάτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα από τους φοιτητές για να εξασφαλιστεί η θετική αξιολόγησή της. Προς αυτήν την κατεύθυνση σημαντικό ρόλο παίζει η σωστή επιλογή θέματος και επιβλέποντα καθηγητή και η συστηματική εργασία καθ' όλο το διαθέσιμο χρονικό διάστημα (Ιούλιος-Φεβρουάριος) υπό την καθοδήγηση και με τη στενή συνεργασία του επιβλέποντος καθηγητή (αλλά και των υπολοίπων καθηγητών της τριμελούς επιτροπής).

A. Διαδικασία

Οι φοιτητές θα πρέπει **μέχρι το τέλος Μαΐου** να έχουν καταθέσει στη γραμματεία ένα (ενδεικτικό) τίτλο της διατριβής και τα ονόματα του κύριου επιβλέποντα καθηγητή και των δύο άλλων καθηγητών-μελών της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η προφορική εξέταση γίνεται κατά τη διάρκεια της Διημερίδας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος που διεξάγεται συνήθως λίγο πριν ή λίγο μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων. Η **τελική εργασία** πρέπει να έχει κατατεθεί στη

γραμματεία σε πέντε (5) αντίτυπα (δύο αντίτυπα για τη γραμματεία και από ένα για κάθε μέλος της εξεταστικής επιτροπής) το αργότερο **μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου**.

B. Μερικές Χρήσιμες Οδηγίες

Ο φοιτητής θα πρέπει να σκεφτεί το γενικό αντικείμενο με το οποίο επιθυμεί να ασχοληθεί, να το συζητήσει με τον επιβλέποντα καθηγητή και να διαβάσει μία πρώτη βιβλιογραφία (που μπορεί να είναι δύο-τρία ή και περισσότερα βιβλία ή άρθρα) πριν τελικά αποφασίσει. Κατόπιν τούτου χρειάζεται να γίνει οριοθέτηση του θέματος και της κύριας ιδέας γύρω από την οποία θα περιστραφεί. Η αρχική προσέγγιση του θέματος μπορεί να είναι πιο γενική και στη πορεία να εξειδικευθεί περαιτέρω.

Η επέκταση της βιβλιογραφίας μπορεί να γίνει μέσα από τις βιβλιογραφικές αναφορές των αρχικών κειμένων, μέσω της βιβλιοθήκης όπου ο φοιτητής μπορεί να ψάξει θεματικά για νέα βιβλιογραφία (είναι απαραίτητο να έχει εφοδιαστεί με κωδικούς από τη βιβλιοθήκη έτσι ώστε να μπορεί να «κατεβάσει» χρήσιμα άρθρα και βιβλία μέσα από επεξεργαστές όπως το JSTOR), μέσα από Google search στη συγκεκριμένη θεματική ενότητα κ.λπ. Αποφεύγουμε τη χρήση της Wikipedia παρά μόνο για μία αρχική εισαγωγή σε κάποιο θέμα ή για άντληση βιβλιογραφίας.

Γ. Κριτήρια Αξιολόγησης

Στη Μεταπτυχιακή Διατριβή αξιολογούνται κυρίως η αναλυτική, γραπτή και προφορική ικανότητα των φοιτητών και η δυνατότητα συμβολής στη βιβλιογραφία. Στη βαθμολογία, ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της διατριβής, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Ο βαθμός κατανόησης, αφομοίωσης και κριτικής αποτίμησης της σχετικής βιβλιογραφίας
2. Η αναλυτική ικανότητα και σύνθεση.
3. Η ικανότητα μεταφοράς με κατανοητό τρόπο των πορισμάτων της έρευνας τόσο προφορικά όσο και γραπτά.
4. Η ικανότητα χρήσης και επεξεργασίας πραγματικών στατιστικών δεδομένων και αρχείων
5. Η ικανότητα εμπειρικής εφαρμογής οικονομικών υποδειγμάτων.
6. Η συμβολή στην σχετική επιστημονική βιβλιογραφία. Αυτή μπορεί να πάρει τη μορφή της πρωτότυπης κριτικής της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, της σύγκρισης και αντιπαράθεσης εναλλακτικών θεωριών ή υποδειγμάτων, της κατασκευής νέου υποδείγματος, της εφαρμογής υπάρχουσας θεωρίας/υποδείγματος σε νέο πεδίο,

της χρήσης νέων στοιχείων/πινάκων/αρχείων κ.λπ. Στο μεταπτυχιακό επίπεδο το κριτήριο αυτό είναι σημαντικό για την θετική αξιολόγηση της διατριβής.

Δ. Τρόπος Αξιολόγησης

Η εξέταση των μεταπτυχιακών διατριβών βασίζεται στην πληρότητα της γραπτής εργασίας με βάση τα παραπάνω κριτήρια καθώς και στην προφορική εξέταση που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της Διημερίδας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

Ε. Γλώσσα

Η συγγραφή της διατριβής μπορεί να γίνει στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα

Στ. Δομή γραπτής εργασίας

1. Εξώφυλλο: Τίτλος της διατριβής, όνομα και αριθμός μητρώου φοιτητή, όνομα επιβλέποντα καθηγητής και των άλλων δύο μελών της τριμελούς επιτροπής.
2. 1^η σελίδα: Σύνομη περίληψη της διατριβής στα ελληνικά και στα αγγλικά
3. 2^η σελίδα: Περιεχόμενα της εργασίας
4. Εισαγωγή, η οποία θα περιγράφει τον αντικειμενικό σκοπό της διατριβής και τον τρόπο διαχείρισης του από τον φοιτητή.
5. Κύριο Σώμα: Διαίρεση του κειμένου σε κεφάλαια ανάλογα με το αντικείμενο της διατριβής
6. Επίλογος που θα περιλαμβάνει τις συμπερασματικές παρατηρήσεις και τις προτάσεις πολιτικής που τυχόν προκύπτουν από τη διατριβή.
7. Πλήρης λίστα των βιβλιογραφικών αναφορών που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση της διατριβής
8. Τυχόν παραρτήματα με στοιχεία, πίνακες κ.λπ.

Πιο αναλυτικά:

Ο **τίτλος** θα πρέπει να είναι κατά το δυνατό συντομότερος και να αποδίδει με σαφήνεια το αντικείμενο της διατριβής. Χρησιμοποιούμε υπότιτλο μόνο όταν είναι απαραίτητος.

Ο **πίνακας περιεχομένων** θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αναλυτικός και να συμπεριλαμβάνει και τυχόν υποκεφάλαια.

Η **περίληψη** δεν πρέπει τη μία παράγραφο ή τις 300 λέξεις και να περιέχει με συντομία το σκοπό της μελέτης, το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο και τα γενικά συμπεράσματα.

Η **εισαγωγή** αποτελείται από ένα κεφάλαιο και δίνει αναλυτικά το στίγμα της διατριβής, δηλαδή, ποιος είναι ο σκοπός της και σε ποιο ερώτημα απαντά, προσπαθώντας να κερδίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Θέτει το γενικό πλαίσιο της εργασίας ενώ ανάλογα με το θέμα μπορεί να περιλαμβάνει και μία μικρή ιστορική αναδρομή. Περιγράφει τη δομή της εργασίας και αναφέρεται περιληπτικά στο περιεχόμενο κάθε κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των συμπερασμάτων. Η εισαγωγή είναι αναπόσπαστο κομμάτι της διατριβής και πρέπει να ακολουθεί τους ίδιους κανόνες της επιστημονικής παρουσίασης. Το μέγεθός της δεν πρέπει να ξεπερνά τις 5 σελίδες (ενδεικτικά)

Το **κύριο σώμα** της εργασίας αποτελείται από έναν αριθμό κεφαλαίων που αντιστοιχούν σε θεματικές ενότητες (κι όχι σε συγκεκριμένους συγγραφείς ή απόψεις). Καλό είναι τα κεφάλαια να μην είναι υπερβολικά άνισα στο μέγεθός τους (π.χ. ένα κεφάλαιο τρεις σελίδες και ένα άλλο σαράντα) εκτός και αν το επιβάλλει ο χαρακτήρας του θέματος. Το κάθε κεφάλαιο μπορεί να είναι χωρισμένο σε υποκεφάλαια.

Ο **επίλογος** προσφέρεται για ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα τα οποία πρέπει να είναι όσο πιο σαφή και καθαρά γίνεται. Επαναδιατυπώνουμε τους αρχικούς στόχους και τα ερωτήματα που μας απασχόλησαν και εξηγούμε πως η βιβλιογραφία, η θεωρητική μας ανάλυση και η τυχόν εμπειρική διερεύνηση μας βοήθησαν να φτάσουμε στα συγκεκριμένα συμπεράσματα. Τέλος, τι κενά υπάρχουν ακόμα και ποιες κατευθύνσεις έρευνας ανοίγουν για το μέλλον. Το μέγεθος της ενότητας αυτής δεν πρέπει να ξεπερνά τις 5 σελίδες (ενδεικτικά).

Στα **παραρτήματα** εμφανίζονται τα στατιστικά στοιχεία ή τα αρχεία που χρησιμοποιήθηκαν είτε για την κατασκευή διαγραμμάτων είτε για την εμπειρική διερεύνηση.

Ζ. Οδηγίες για τη συγγραφή της διατριβής

1. Δεν αντιγράφουμε από βιβλία ή επιστημονικά άρθρα. Αναφέρουμε πάντα τις πηγές μας (Δες και ενότητα Κ παρακάτω).
2. Γράφουμε απλά, καθαρά και περιεκτικά αναδεικνύοντας τα κύρια σημεία που θεωρούμε σημαντικά για την εργασία μας
3. Προσπαθούμε να αναπτύσσουμε κριτικό τρόπο σκέψης. Φιλτράρουμε αυτά που διαβάζουμε αναδεικνύοντας τα ισχυρά/αδύναμα σημεία του υποδείγματος ή των διαφόρων επιχειρημάτων και απόψεων

4. Προσπαθούμε να διατυπώνουμε καθαρά τις διαφορετικές απόψεις εάν υπάρχουν αναδεικνύοντας τα κοινά σημεία και τις διαφορές μέσα από την αντιπαράθεση και αντιδιαστολή τους

5. Προσπαθούμε να διατυπώσουμε και την δική μας άποψη παρεμβαίνοντας στη συζήτηση ή στο υπόδειγμα.

6. Προσπαθούμε να κατασκευάζουμε δικούς μας πίνακες ή να χρησιμοποιούμε νέα στοιχεία/αρχεία.

H. Εμφάνιση της εργασίας

Η εργασία πρέπει να γραφεί σε φύλλα χαρτιού A4, με χαρακτήρες Times New Roman 12 pt, σε πλήρη στοίχιση, διάστιχο 1,5 και να είναι χαρτόδετη. Οι υποσημειώσεις πρέπει να είναι με τους ίδιους χαρακτήρες, αλλά σε μέγεθος 10 pt, σε μονό διάστιχο, και να βρίσκονται στην ίδια σελίδα με το κείμενο στο οποίο παρεμβάλλονται (και όχι στο τέλος του κεφαλαίου ή της εργασίας). Ανάμεσα στις υποσημειώσεις μεσολαβεί μία κενή γραμμή. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία γίνονται με χαρακτήρες 10 pt, σε μονό διάστιχο με εσοχή στη δεύτερη γραμμή και χωρίς κενές γραμμές ενδιάμεσα. Η αρίθμηση των σελίδων, των υποσημειώσεων, των πινάκων και των διαγραμμάτων πρέπει να είναι με αριθμούς και συνεχής (1,2,3,...). Τα σημεία στίξης αριστερά τους δεν έχουν κενό διάστημα, ενώ έχουν ένα κενό διάστημα στα δεξιά τους (όπως το παρόν κείμενο).

Θ. Βιβλιογραφικές Αναφορές

Γενικά στα οικονομικά χρησιμοποιούμε το σύστημα Harvard και σε αυτό θα αναφερθούμε εδώ. (Εάν ο καθηγητής προτιμάει κάποιο άλλο σύστημα τότε θα πρέπει να δώσει ξεχωριστές οδηγίες στους φοιτητές.)

Οι αναφορές στη βιβλιογραφία πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις σχετικές αναφορές που εμφανίζονται στο κείμενο και μόνο αυτές. «Γενική βιβλιογραφία», στην οποία δεν υπάρχει αναφορά στο κείμενο, δεν επιτρέπεται. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία γίνονται με χαρακτήρες 10 pt, σε μονό διάστιχο με εσοχή από τη δεύτερη γραμμή και χωρίς κενές γραμμές ενδιάμεσα. Παρατίθενται με αλφαβητική σειρά, πρώτα οι ελληνικές και μετά οι ξενόγλωσσες και στο τέλος παρατίθενται οι ιστοσελίδες που πιθανόν χρησιμοποιήθηκαν, με όσο το δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία σύμφωνα με το σύστημα Harvard, παρατίθενται ως ακολούθως:

Μονογραφία

Bernanke, B., T. Laubach, F. Mishkin, and A. Rosen, 1999, *Inflation Targeting: Lessons from the International Experience*, Princeton, NJ: Princeton University Press.

Επιμελημένος τόμος (edited volume)

De Grauwe, P. and L. Papademos, eds, 1990, *The European Monetary System in the 1990s*, London: Longman.

Άρθρο σε επιμελημένο τόμο

Krugman, P., 1990, "Policy Problems of a Monetary Union", in P. De Grauwe and L. Papademos, eds, 1990, *The European Monetary System in the 1990s*, London: Longman.

Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό

Fine, B., 2002a, "Economics Imperialism: A View from the Periphery", *Review of Radical Political Economics*, vol. 34, no. 2: 187-201

Fine, B., 2002b, "Economics Imperialism and the New Development Economics as Kuhnian Paradigm Shift", *World Development*, vol. 30, no. 12, 2057-70.

Από τα παραπάνω παραδείγματα γίνεται αντιληπτό ότι πάντα προηγείται το όνομα του συγγραφέα/επιμελητή και έπεται η χρονολογία. Στη συνέχεια εάν πρόκειται για μονογραφία/επιμελημένο τόμο, βάζουμε τον τίτλο του βιβλίου (με πλάγιους χαρακτήρες), τον τόπο έκδοσης και τον εκδότη. Αν πρόκειται για άρθρο σε περιοδικό, τότε ο τίτλος είναι μέσα σε εισαγωγικά, και ακολουθεί ο τίτλος του περιοδικού (με πλάγιους χαρακτήρες), ο αριθμός του τόμου, ο αριθμός του τεύχους, και οι σελίδες στις οποίες βρίσκεται το άρθρο. Αν πρόκειται για άρθρο σε επιμελημένο τόμο (βιβλίο συλλογής άρθρων), τότε τον συγγραφέα, τη χρονολογία και τον τίτλο του άρθρου (σε εισαγωγικά) ακολουθούν ο επιμελητής του τόμου, η χρονολογία, ο τίτλος του τόμου (με πλάγιους χαρακτήρες), ο τόπος έκδοσης και ο εκδότης. Αν ένας συγγραφέας έχει δύο έργα στο ίδιο έτος, αυτά διακρίνονται με γράμματα του αλφαβήτου μετά το έτος (όπως στο παραπάνω παράδειγμα).

I. Προφορική Εξέταση

Η προφορική εξέταση της διατριβής γίνεται κατά τη διάρκεια της Δημερίδας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος η οποία διεξάγεται λίγο πριν ή λίγο μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων και είναι ανοιχτή. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο φοιτητής κάνει μία παρουσίαση της διατριβής για περίπου 20' και μετά ακολουθούν ερωτήσεις και παρατηρήσεις τόσο από την πλευρά των καθηγητών που απαρτίζουν την τριμελή εξεταστική επιτροπή της συγκεκριμένης διατριβής όσο και από την πλευρά των υπόλοιπων παρευρισκομένων καθηγητών και φοιτητών.

1. Η παρουσίαση θα πρέπει να αναδεικνύει συνοπτικά και περιεκτικά τα βασικά συμπεράσματα/πορίσματα ή το βασικό υπόδειγμα της έρευνας παρουσιάζοντας τα βασικά στοιχεία ή τις κύριες απόψεις όσο πιο καθαρά γίνεται παραλείποντας

λεπτομέρειες και δευτερεύοντα στοιχεία. Έμφαση πρέπει να δίδεται στα νέα στοιχεία που αναδεικνύει η διατριβή.

2. Θα πρέπει να αποφεύγεται η απλή ανάγνωση του κειμένου.

3. Για τη καλύτερη δυνατή παρουσίαση είναι απαραίτητο να έχει προχωρήσει η διαδικασία συγγραφής της εργασίας σε όσο πιο τελικό στάδιο γίνεται.

4. Συνιστάται (χωρίς να είναι απαραίτητη) η χρήση διαφανειών (power-point, beamer ή απλό διαφανειοσκόπιο).

Κ. Λογοκλοπή

Λογοκλοπή αποτελεί η καθ' οιονδήποτε τρόπο παράθεση απόψεων, ιδεών, λεγομένων, στοιχείων, θεωριών και γενικά έργο τρίτου προσώπου, που δεν αποτελεί κοινή γνώση, χωρίς να γίνει άμεση αναφορά σε αυτό με τον κατάλληλο τρόπο (δες παρακάτω). Η παράθεση αυτή μπορεί να είναι αυτούσια ή σε παράφραση («με δικά μας λόγια»), αλλά σε κάθε περίπτωση συνιστά οικειοποίηση έργου τρίτου χωρίς αυτό να αναφέρεται ρητά, και οδηγεί στην άμεση απόρριψη της εργασίας.

Οποιαδήποτε παράθεση σκέψης τρίτου προσώπου, είτε αυτούσια είτε σε παράφραση, θα πρέπει να ακολουθείται από αναφορά, η οποία θα πρέπει να είναι στο κυρίως κείμενο και όχι σε υποσημείωση. Γενικά για την αποφυγή λογοκλοπής θα πρέπει να γίνεται άμεση αναφορά της πηγής όταν χρησιμοποιείται αυτούσιο κείμενο (το οποίο μπαίνει σε εισαγωγικά), παραφρασμένο κείμενο, ή παράθεση στοιχείων, ιδεών, θεωριών ή απόψεων τρίτων προσώπων.

Η αυτούσια παράθεση από έργο τρίτου θα πρέπει να γίνεται μόνο όταν είναι απαραίτητη για τη συνοχή και την ουσία του κειμένου. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να είναι σύντομη (γενικά να μην ξεπερνά την μία πρόταση ή μία μικρή παράγραφο) και να αποδίδεται εντός εισαγωγικών με την αναφορά στον συγγραφέα να προηγείται ή να έπεται σύμφωνα με το παρακάτω παράδειγμα:

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο De Grauwe (2005: 240): “ ... the Stability and Growth Pact has gone too far in imposing rules on national government budgets ...”. ή

Πολλοί ερευνητές φαίνεται να συμφωνούν με την άποψη ότι “ ... the Stability and Growth Pact has gone too far in imposing rules on national government budgets...” (De Grauwe, 2005: 240).

Αν υπάρχει παράφραση τότε η παραπομπή στο άρθρο ή βιβλίο από το οποίο έχουμε αντλήσει υλικό γίνεται μέσα στο κείμενο είτε πριν είτε αμέσως μετά την

παράφραση ως εξής: (Krugman, 1990: 141). Δηλαδή αναφέρουμε τον συγγραφέα, την χρονολογία και τη σελίδα από την οποία αντλήσαμε το υλικό. Για παράδειγμα:

Αντίθετα με την προαναφερθείσα ανάλυση, ο De Grauwe (2005: 240) υποστηρίζει ότι τα ελαττώματα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έχουν οδηγήσει σε πολλά προβλήματα. ή

Αντίθετα με την προαναφερθείσα ανάλυση, ο τα ελαττώματα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έχουν οδηγήσει σε πολλά προβλήματα (De Grauwe, 2005: 240)

Όλοι οι πίνακες και τα διαγράμματα πρέπει να αναφέρουν την πηγή τους, ή αν αποτελούν ίδιους υπολογισμούς, την πηγή των αρχικών στοιχείων.

Υπάρχουν ειδικοί επεξεργαστές στο διαδίκτυο όπως ο <http://plagiarism-detect.com/> με τους οποίους μπορεί να ελεγχθεί ο βαθμός αυθεντικότητας ενός κειμένου. Για να είναι αποδεκτό ένα κείμενο ο βαθμός αυθεντικότητας θα πρέπει να υπερβαίνει το 80%. (Οι επεξεργαστές αυτοί προς το παρόν αποδίδουν μόνο για κείμενα με λέξεις και όχι με μαθηματικά υποδείγματα).

Η τήρηση των παραπάνω επαφίεται αποκλειστικά στον υποψήφιο, ο οποίος καταθέτει και δήλωση αυθεντικότητας μαζί με την μεταπτυχιακή εργασία. Η μη τήρησή τους οδηγεί στην απόρριψη της εργασίας, ενώ είναι πιθανή και η εκ των υστέρων αφαίρεση του πτυχίου.

Λ. Σχετική Βιβλιογραφία

Μπουρλιάσκος, Β., 2012, *Πως Γράφεται Μία Επιστημονική Εργασία: Συγγραφή Επιστημονικής Έρευνας και Βιβλιογραφική Έρευνα*, Αθήνα: Εκδόσεις Διόνικος

Gall, M., Borg, W., Gall, J., 2011, *Εκπαιδευτική Έρευνα: Βασικές Αρχές*, Λευκωσία: Broken Hill Publishers